

Senter for husdyrforsøk (SHF)

Årsmelding 2010

INNLEDNING

Senter for husdyrforsøk (SHF) er et samarbeidstiltak mellom UMB og NVH, og skal betjene begge institusjonene. I rapport om Nytt SHF datert 30.juni 2010 har styret vedtatt følgende visjon og mål for framtidig virksomhet:

Visjon

Senter for husdyrforsøk (SHF) skal være den foretrukne samarbeidspartner for gjennomføring av forsøk og undervisning i husdyrfag, veterinærmedisin og fôrteknologi.

SHF skal bidra til forskning, som ivaretar matsikkerhet og mattrygghet.

SHF skal ha fokus på bærekraftig husdyrproduksjon og ivareta effektivitet, miljø og dyrevelferd.

Mål:

- SHF skal ha internasjonalt konkurransedyktige fasiliteter for de viktigste husdyr i Norge og dermed bidra til matvaresikkerhet og beredskap.
- Alle forsøk skal ivareta og prioritere dyrevelferd.
- SHF skal ha kompetent personell og systemer for kvalitetssikring av forsøk.
- SHF skal ha fokus på miljøvennlige løsninger i anlegg og drift, og det skal være tilrettelagt for forskning på klimagasser, energibruk, og forurensing.
- Anlegget skal være godt tilrettelagt for undervisning i både veterinærfag og husdyrfag.
- Anlegget skal være en arena for landbruket, og bidra til økt kunnskap og interesse for husdyr og husdyrbasert matproduksjon.
- SHF skal ha internasjonalt konkurransedyktige fasiliteter for forskning innen fôrteknologi.
- SHF skal ha fleksibilitet med hensyn til dyreslag og løsninger.
- SHF skal bruke jordbruksarealet ved det nye Universitetet i fôrproduksjon på en måte som ivaretar kulturlandskap og miljø. Det skal være mulighet for forsøk i hele verdikjeden.
- SHF skal drives effektivt og rasjonelt og sørge for gode arbeidsforhold for ansatte, forskere og studenter.

1. ORGANISASJON

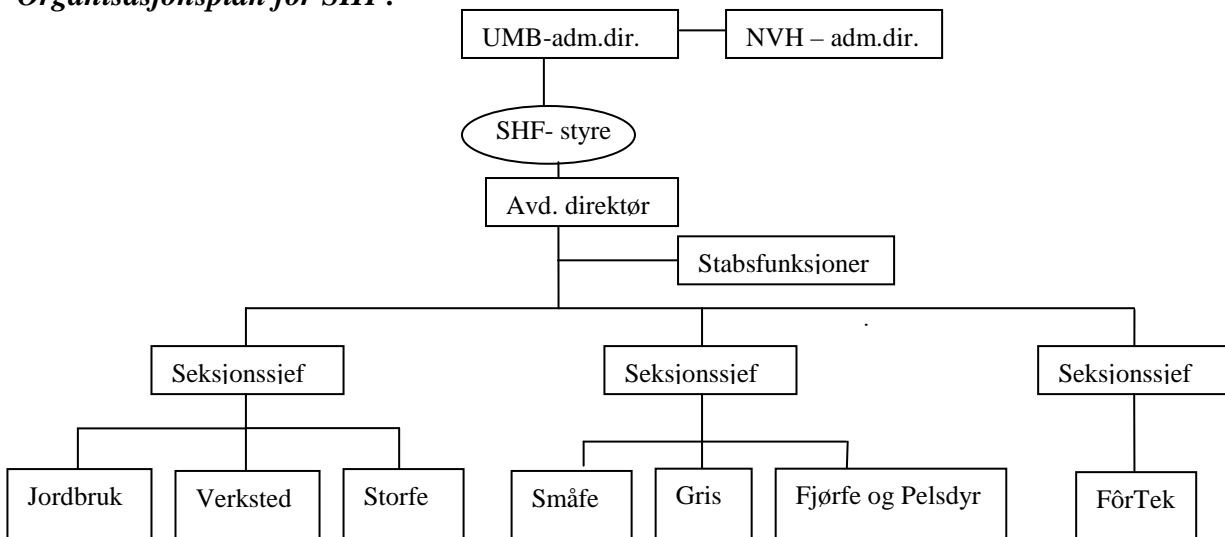
Styret for Senter for husdyrforsk:

Leder:	<i>Medlemmer:</i> Forskningssjef Knut Moksnes (Norsk landbrukssamvirke)/ Fra 1/10 Harald Milli Tidligere generalsekretær i Norges Bondelag	<i>Varamedlemmer:</i> Rådgiver Ingunn Ormstad (Mattilsynet)
Nestleder:	Professor Knut Egil Bøe (IHA, UMB)	1.amanuensis Nils Petter Kjos (IHA)
Medlemmer:	Prorektor Halvor Hektoen (NVH) Overingeniør Kari Norberg (IHA) Avd.ingeniør Kåre Mørk (SHF)	Inst.leder Kristin Thorud (NVH) Seniorrådgiver Rune Eikanger (IHA) Avd.ingeniør Cecilie Yri (SHF)
Sekretær:	Avd.dir. Ingvar Selmer-Olsen	

Organisasjonskartet ble endret med virkning fra 17. september.

Hovedendringene var at fjørfe og pelsdyr ble slått sammen til en avdeling, og at Jordbruk og Verksted sorterer under felles seksjonssjef med storfe (Birgitte Mosveen). Birgitte er i tillegg kvalitetsansvarlig ved SHF.

Organisasjonsplan for SHF:

Administrasjon: Avd.direktør Ingvar Selmer-Olsen, seksjonssjef og nestleder Arnljot Mehl, seksjonssjef Birgitte Mosveen og førstekonsulent Liss Østli.

Ledergruppe: Administrasjonen pluss: Jordbruk: arbeidsleder Håkon Røed. Verksted: verksmester Kåre Mørk. Storfe: arbeidsleder Cecilie Yri og nestleder Eirik Pettersen. Småfe: arbeidsleder Agnes Klouman. Gris: arbeidsleder Linda Andreassen. Fjørfe og Pelsdyr ble slått sammen i løpet av året med Marianne Bratberg Skarra som arbeidsleder. FôrTek: seksjonssjef Ozren Zimonja og arbeidsleder Ismet Nikqi.

Verneombud: Marianne Bratberg Skarra med Trygve Wetlesen som vararepresentant for seksjonene pelsdyr, fjørfe, gris, geit, småfe og FôrTek. Anders Braa med Håkon Røed (Anders By fra høsten 2010) som vara for seksjonene storfe, jordbruk, administrasjonen og FôrTek.

2. UNDERVISNING

Studentundervisning: SHFs dyr er i 2010 blitt brukt av Ambulatorisk klinikk, NVH, i den praktiske opplæring av studenter. Forøvrig blir også dyrene brukt en del i studentundervisningen både fra UMB og NVH. For NVH gjelder det undervisning i reproduksjon, drektighetsundersøkelse og avhorning, en del søyer ble også brukt ved øvelse i keisersnittoperasjoner. Disse operasjonene gjennomføres ved SHF. Totalt har NVH gjennomført ca 800 undervisningstimer i tilknytning til senteret i 2010.

Ansatte ved SHF har for åttende gang gjennomført den praktiske undervisningen i HFX-100, som Institutt for husdyr- og akvakulturvitenskap (IHA) har det formelle ansvaret for. Undervisningen var i høstsemesteret 2009. I fôrteknologi blir ansatte ved FôrTek også brukt som forelesere i kursene HFE-305 og HFE-307. Senteret ble også benyttet til gjennomføring av enkelte kurs ved Institutt for matematiske realfag og teknologi (IMT). Det blir brukt betydelige ressurser på planlegging og etterarbeid av undervisning. Evalueringen fra studentene har vært positiv. Tilrettelegging for hovedoppgaver både for UMB- og NVH-studenter har høy prioritet i arbeidet ved senteret. Praksis i fysiologikurs for doktorgradsstudenter er gjennomført ved senteret.

Etterutdanning gjennomført ved SHF: Kurs for klassifiseringsaspiranter for Animalia.

Formidling og samfunnskontakt: Senteret er åpent for besøkende, og spesielt i sommerhalvåret er det flere tusen personer som får glede av dyrene våre. Vi har også mange omvisninger for skoleklasser, barnehager m.m. hvert år. De tre faste åpne dagene for skoleklasser og barnehager var i 2010 19. – 21. mai. SHF har dyr utplassert for skjøtselbeiting flere steder i distriktet.

3. FORSKNING

Samlet for hele senteret har forsøksaktiviteten vært god i 2010. Et omfattende 4-årig prosjekt på kvigeoppdrett startet høsten 2010, og storfefjøsset er dermed sikret stor aktivitet framover. Det var og flere forsøk med pelsdyr etter et stille år i 2009. FôrTeks oppdragsaktivitet har vært uvanlig lav i 2010. I tillegg til at APC går mot slutfasen og hadde mindre forsøk i 2010, førte finanskrisen til at flere eksterne oppdragsgivere reduserte forskningsaktiviteten.

Det er i løpet av året levert dyr både til NVH og UMB for forskning og undervisningsformål, og SHF holder dyr for stoffskifteavdelingene ved IHA. Noe ku- og geitemjølke leveres til Institutt for kjemi, bioteknologi og matvitenskap (IKBM) for ulike utprøvinger. Det har ikke vært husdyrforsøk basert på økologiske prinsipper i 2010, men det økologiske grasarealet holdes i hevd etter økologiske regler med Debio godkjenning.

Gjennomførte forsøk:

Storfe:

- Tilsetning i kraftfôr til mjølkeku (prosjektleder Å.T. Randby, IHA)
- Avlsforsøk med vedlikehold og oppbygging av 2 ulike linjer av NRF. (GENO).
- Kjøttproduksjon på kastrater og kviger (prosjektleder J.Berg./R.Rødsbotten, IHA)
- Rapsfrø mot metan fra kyr på beite (prosjektleder O.M. Harstad, IHA)
- Kviceoppdrett (prosjektleder R.Salte, IHA)
- Pilotforsøk med neseplater til kalv (prosjektleder J.F.Johnsen, VI)
- Antibiotika i mjølk (prosjektleder A.C. Whist, HTS/Tine)

Sau:

- NOR-X avlsprosjekt med sau (prosjektleder O.Vangen, IHA).
- Synlig TNT i beite til sau (prosjektleder Ø.Holand/G.Steinheim, IHA)
- Sau i skytefelt - preferanseforsøk (prosjektleder Ø. Holand/G.Steinheim, IHA)

Geit:

- Kannulering av kalv og kje (Prosjektleder A.Storset, NVH)
- Uteoppstalling av geit (prosjektleder K.Bøe, IHA)

Gris:

- Utvikling av nye fødebinger til gris (prosjektleder I. L. Andersen, IHA)
- Tilsetninger i smågrisfôr (eksternt oppdrag)
- Innestenging av smågris (prosjektleder I. L. Andersen, IHA)
- Fiber i fôr til slaktegris (prosjektleder N.P. Kjos, IHA)
- Inulin fra artichoce til gris (prosjektleder N.P. Kjos, IHA)

Fjørfe:

- Slaktekyllinger fra Genbanken (Prosjektleder B.Lund, NorGen)
- Kyllingforsøk F-362 (prosjektleder O. Zimonja, FôrTek)
- Campylobacter i kylling F-363 (prosjektleder B. Svihus, IHA)
- Kylling og fytase F-364 (prosjektleder B.Svihus, IHA)
- Kyllingforsøk – kurs HET 300 (prosjektleder M.S. Eriksen, IHA)
- Kyllingforsøk F-365 (prosjektleder A.Haug, IHA)

Pelsdyr:

- Fett:KH forhold i fôr til mink og rev (prosjektleder Ø. Ahlstrøm, IHA)
- Fasefôring av blårevvalper (prosjektleder Ø. Ahlstrøm, IHA)
- Parvis oppstalling av sølvrev (prosjektleder A.L. Hovland, IHA)

Jordbruksseksjonen har i 2010 videreført registreringer på de økologiske arealene på Frydenhaug. Totale økologiske arealer ved UMB var ca 400 daa. I tillegg til produksjon av vinterfôr og beite til SHFs dyr, har jordbruksseksjonen produsert forsøksfôr til stoffskifte (IHA).

Vitenskapelig produksjon

På bakgrunn av forsøk gjennomført ved SHF ble det i 2010 produsert: 21 vitenskapelige publikasjoner, 6 mastergrader og 4 PhD grader.

4. OVERSIKT OVER DYR OG PRODUKSJON

Antall dyr som er ført opp under SHFs ansvar den 31. desember, er satt opp nedenfor:

	Fordeling i 2010	2010	2009
Hester:	Stoffskiftehester 5, ridehester 5	10	10
Storfe:	Mjølkekyr 107, ammekyr/fistelkyr 11 og øvrig storfe 153	271	290
Sauer:	Vinterfôra søyer 117, andre sauer og lam 30	147	251
Geiter:	Mjølkegeiter 87, ammegeiter 0, bukker og ungdyr 27	114	103
Griser:	Avlspurker 36, råne 1, ungpurke 0, slaktegriser 40, smågriser 135	212	256
Fjørfe:	Høner 0, kyllinger levert 964	964	1300
Pelsdyr:	Minktisper 111, revetisper 122	233	195

Alle kyrne var NRF i 2010; fordelt på 2 avlslinjer av NRF: "høglinje" basert på mjølkeytelse og "frisklinje" med fokus på mastitt. De fleste søyene ca 100 var kjøttsau (NOR-X), mens et mindre antall (40-50) var Norsk Kvit Sau. Grisene rekrutteres fra formeringsbesetninger, og genetisk er de etter de spesifikasjoner forskerne til enhver tid har behov for.

Produksjonstall for storfe og geit:

	Årsdyr		Mjølk, kg		Protein-%		Fett-%		Laktose-%	
	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009
Storfebesetningen	110,0	111,7	7864	7389	3,43	3,39	4,19	4,18	4,63	4,60
Geitebesetningen	77,3	63,3	541	769	2,98	2,96	3,89	3,73	11,10*	10,93*

* Sum protein, laktose og fett (PLF)

Totalt er det levert 727.742 liter kumjøl (704.814 i 2009). Levert mjølk i % av produsert mjølk (Leverings%) var 86,7 i 2010 og 88,0 i 2009. Mjølk til kalver, kassasjon på grunn av sjukdom og mjølk til spesielle forsøk forklarer leveringsprosenten. Kvoten for kumjøl var 847.349 liter.

100 % av kumjølkleveransene var elitemjølk for femte år på rad.

Kvoten for geitemjølk var 33.438 liter i 2010.

En del dyr har redusert ytelse på grunn av forsøk (stoffskifteforsøk) eller at de ammer kalver eller kje. Årsavdråttstallene er ikke korrigert for dette.

Økt mjølkeytelse pr årsku i 2010 sammenliknet med 2009 skyldes delvis at det i 2010 var 100% NRF kyr, mens det i 2009 var 87% NRF (13% STN) i besetningen. Økt kraftfôrtildeling forklarer også mye av avdråttøkningen. Bruk av kraftfôr har vært 2188 FEm pr årsku i 2010 mot 1820 FEm pr årsku i 2009. Det blir ca 27 FEm kraftfôr pr 100 kg mjølk i 2010 mot 24 i 2009.

Produksjonstall for sauebesetningen:

	<u>2010</u>		<u>2009</u>	
	<u>Voksne</u>	<u>Gimrer</u>	<u>Voksne</u>	<u>Gimrer</u>
Antall dyr med lam	147	45	147	50
Fødte lam per dyr som kunne vært drektig	2,01	1,62	1,99	1,13
Lam om høsten per dyr	1,81	1,40	1,76	1,07
Avdrått ved 145 dagers alder, kg per dyr	84,1	61,2	86,6	50,8
Tilvekst fra fødsel til vårveging, g per dag	336	293	406	399
Tilvekst fra vårveging til høstvekt, g per dag	282	273	235	250

Produksjonstall for svinebesetningen:

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Antall årspurker	39	38
Antall avvente kull	104	96
Levende fødte smågriser per kull	13,5	13,4
Dødfødte smågriser per kull	1,6	1,5
Avvente smågriser per kull	11,6	11,5
Kull per årspurke	2,15	2,22
Avvente smågriser per årspurke	24,9	25,6

Produksjonstall for fjørfe:

	<u>Kyllinghuset</u>	
	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Antall forsøk	6	6
Antall nyttede rom	10	13
Antall kyllinger slaktet	1000	1300

Det har ikke vært høneforsøk i 2010.

Produksjonstall for pelsdyr:

	<u>Blårev</u>		<u>Sølvrev</u>		<u>Mørk mink</u>	
	<u>2010</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Antall tisper para	20*	0	72	98	113	144
Fødte kull	13	0	54	83	94	122
Avvente valper / kull	4,2	0	3,2	2,6	4,7	3,4

*Innkjøpt som drektige tisper

I tillegg til dyrene som reproducerer har SHF 30 minkhanner, som brukes i stoffskifteforsøk.

5. OVERSIKT OVER PLANTEPRODUKSJONEN

Oversikt over planteproduksjonen 2009

Vekstsesongen

Etter nok en snørik vinter kom våronna 2010 likevel tidlig i gang. Gjødsling av eng og beiter tok til rundt 15. april. Hovedtyngden av våronna var ferdig til 30. april.

2010 er det første året uten bruk av tårnsiloer. Alt grovfôr ble ensilert i rundballer.

Forsommeren 2010 var det gode vekstforhold, noe som ga en god grasavling på førsteslått. En tørkeperiode i juli gjorde det nødvendig med noe vanning av eng, i tillegg til beiter. Likevel ble det en normal 2.- og 3. slått. Det gode juniværet hjalp oss med å lage nok høy av god kvalitet.

Været sommeren 2010 førte til at kornet kom veldig fint. Det ble en fuktig sensommer med nedbør som skapte litt bekymring for kvaliteten og kvantiteten på kornet. Likevel ble det en god kornhøst med mye bra korn.

Arealer og avlinger har vært som vist i tabellen under:

	2009		2010	
	Areal, daa	Avling, kg TS/daa	Areal, daa	Avling, kg TS/daa
Konvensjonelt areal				
Korn*				
Høsthvete	68,8	461	0	0
Hvete	-	-	102,2	670
Havre	102,2	392	162,2	621
Bygg	217,4	430	126,2	529
Grønnfôrvekster				
Helsæd	113	240	25	313
Raigras	60,5	331	60,5	420
Eng (totalt delvis beita)	(641,7)		(788,6)	
Silo/rundballer 3 slåtter	513,8	921	599,6	897
Rundballeforsøk 1 slått	70	330	60	435
Høy 1 slått	60	303	70	415
Høyensilasje 1 slått	58	380	58	
Beite	817		817	
Økologisk areal				
Korn*				
Bygg	44,5	180	49	247
Eng				
Silo/Rundb. 2-3 slåtter	144,5	401	140,5	605
Beite	126		126	
Totalt areal i bruk	2336		2397	

*For korn er avlingen oppgitt i kg med 15% vanninnhold. Lave avlinger for økologisk korn kan delvis forklares med redusert såkornmengde for å slippe gjenlegget godt fram.

6. FÔRTEK

Etter å ha vært et selvstendig aksjeselskap med flere eiere siden oppstarten i 1995, overtok Universitetet for miljø- og biovitenskap alle aksjene og hele eierskapet av FôrTek den 01.05.05. FôrTek er organisert som en seksjon under SHF.

Delmål for FôrTek

- Fôrtek skal tjene forskning og fôrindustri ved gjennomføring av forsknings-, utdannings- og utviklingsrelaterte oppdrag innen produksjon av dyre- og fiskefôr.

FôrTeks aktiviteter er:

- Produksjon av fôr i forskningsøyemed
- Optimalisering av fôrprosesser
- Evaluering og utvikling av utstyr og instrumenter for fôrproduksjon
- Oppdrag innen høyere utdanning, kurs og seminarer i fôrteknologi

Organisering

Det administrative ansvaret er lagt til SHF med avd.dir. Ingvar Selmer-Olsen som administrativ leder. FôrTek er drevet som en egen seksjon av SHF, med separat regnskap. Siden 2008 har Ozren Zimonja vært seksjonssjef ved FôrTek. Ismet Nikqi er arbeidsleder og Dejan Miladinovic ingeniør ved enheten. Det nyttes også en del studenter i driften av FôrTek.

Referansegruppe for FôrTek

For å bistå avdelingsdirektøren ved SHF ble det våren 2005 oppnevnt ei Referansegruppe. I 2010 har medlemmene vært: Leder Jan Olav Aasbø, Stabsdirektør ved UMB, Vidar Thue-Hansen, instituttleder IMT, Odd-Ivar Lekang, IMT, Torstein Steine, instituttleder IHA, Margareth Øverland/ Birger Svihus, IHA/APC, Knut Røflo, daglig leder Felleskjøpet Fôrutvikling, Ismet Nikqi, arbeidsleder FôrTek, Ozren Zimonja, seksjonsleder FôrTek og Ingvar Selmer-Olsen, avdelingsdirektør SHF. Gruppas mandat er vedtatt av styret for SHF, og gruppa skal gi råd vedrørende drift av FôrTek. Referansegruppa planlegges avløst av en faggruppe (scientific group). Styret for SHF er ansvarlig for FôrTek på samme måte som for resten av SHF.

Forsøk og utprøvinger

Produksjonsdager ved FôrTek:

Oppdragsgiver	2009	2010
Aquaculture Protein Centre (APC) ved UMB	12	4
UMB for øvrig	17,5	18,5
Felleskjøpet Fôrutvikling	19	13
Andre eksterne brukere	37,5	8
Totalt	86	43,5

Investeringer og tiltak ved FôrTek

Økonomien har ikke tillatt investeringer i 2010, men det er gjort en del nødvendig vedlikehold.

Økonomi

For alle oppdrag inngås det detaljerte avtaler mellom oppdragsgiver og SHF/FôrTek med ansvarlige personer om hva som skal gjøres, leie av fabrikken, bruk av eventuell ekstra hjelp, transport, prøvetaking, lagring m.m.

Styret for SHF tok i forbindelse med overtakelsen forbehold om at et eventuelt underskudd ved seksjonen ikke skal belastes SHFs ordinære budsjett, og at et eventuelt overskudd i sin helhet skal brukes til nødvendige investeringer/utbedringer. Store og kostbare investeringer og nyanskaffelser er et felles UMB-ansvar.

Det økonomiske resultatet for FôrTek ble -1.136.000 i 2010. Avsetningen på kr 853.000 etter 2009 burde vært brukt til investeringer, men gikk inn i drifta for 2010, slik at akkumulert resultat etter 2010 ble -283.000 kr.

7. DRIFT OG ØKONOMI VED SHF

Senter for husdyrforsøk er økonomisk å betrakte som en ordinær avdeling under UMB. Inntektssiden består av: rammebevilgning over UMB- og NVHs budsjetter, fakturerte oppdrag og produktinntekter.

Sentrale tall som viser økonomisk situasjon for senterets drift (utenom FôrTek), i tusen kroner

Inntektsgrunnlag	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Netto rammetildeling fra UMB	11.402	10.753
Energiutgifter	(inkl.over)	(Inkl.over)
Rammebevilgning fra NVH	500	500
Fakturerte forsøk og tjenester	4.142	3.496
Inntjening fra produktsalg o.l., eks. mva	<u>9.187</u>	<u>7.857</u>
<i>Totale inntekter</i>	<i>25.231</i>	<i>22.606</i>
Utgifter		
Lønnsutgifter, inklusiv 12 % pensjonspremie	16.783	16.601
Driftsutgifter, eksklusiv mva	<u>8.261</u>	<u>7.464</u>
<i>Totale utgifter</i>	<i>25.044</i>	<i>24.065</i>

Driftsresultatet for SHF i 2010 var 187.000 kr. Det ble kjørt stramt i 2010 og satt i verk kortsiktige tiltak for å få resultatet i balanse innen året (utsatt kjøp av gjødsel, tidlig levering av kornavlinga, etc.). Akkumulert resultat for SHF ved utgangen av 2010 var -1.381 mill kr i UMBs regnskap. Negativt resultat skyldes akkumulert underskudd etter 2009 på -1.568 mill kr, som i hovedsak skyldes redusert aktivitet på enkelte områder i 2009 kombinert med arbeidskrevende slitt utstyr og fasiliteter, som er vanskelig å rasjonalisere utenom forsøk. Det er et krav fra UMB administrasjonen at SHF skal være i økonomisk balanse innen 2012.

Året 2010 har vært preget av stor innsats i planlegging og utredning omkring etablering av nytt SHF. Med den konklusjonen som er tatt vedrørende plassering av de veterinære fasiliteter ved det framtidige nye Universitetet på Ås (DnU) er det klart at SHF må flyttes. SHF må flyttes både fordi nye bygninger kommer i direkte konflikt med dagens SHF og fordi det må etableres en viss avstand mellom SHFs friske dyr og dyrehospitalet/klinikken.

Framdrift for prosjekt "Nytt SHF" i 2010:

- Utredninger om dimensjonering våren 2010 med rapport 30.juni (Junirapporten).
- Konklusjon om at FôrTek ikke behøver å flyttes siden IHA bygningen blir stående
- Det er behov for å bygge ca 20.000 m².
- Kostnadsoverslag: ca 220 mill NOK
- Arkeologiske undersøkelser ble gjort høsten 2010 for å spare tid.
- Kunnskapsdepartementet (KD) har bekreftet at flytting av SHF er en følgekostnad ved etablering av det nye universitetet
- Jan Sigurd Pettersen er ansatt i eiendomsavdelingen som prosjektkoordinator med hovedoppgave å være bindeledd mellom UMB/NVH og Statsbygg i den videre prosessen
- Ved hjelp av to landskapsarkitekturstudenter og Norsk Landbruksrådgiving SørØst har en gruppe kommet fram til en mulig løsning for bygningsplassering på Einarstujordet og Einarstubeitet. Rapporten datert 16.desember 2010 anslår at det vil gå med 24 dekar dyrka mark ved utbyggingen.
- Et utvalg har på oppdrag fra Fellesstyret (FS) kommet med anbefalinger om organisering/finansiering av SHF. Utvalget besto av Roar Gudding (leder), Kristin Ianssen, Tone Roalkvam, Martha Ulvund, Torleiv Løken, Ragnhild Solheim, Erik Revdal, Torstein Steine, Frode Vik, Jan Henrik Martinsen. Utvalget anbefalte i hovedsak "Junirapporten" som ble overlevert til FS ved årsskiftet.
- FS hadde Nytt SHF som egen sak i møtet 25.januar 2011.

8. HMS og kvalitetsikring

Målsettingen for UMB er å ha et arbeidsmiljø som bidrar til god forskning og undervisning. Da må man ha et arbeids- og læringsmiljø som fremmer trivsel, samarbeid og innflytelse over egen arbeidssituasjon.

Helse

Det skal hvert år gjennomføres medarbeidersamtaler og i 2010 ble det gjennomført medarbeidersamtaler med ca 60% av de ansatte.

UMB har et samarbeid med Follo Bedriftshelsetjeneste og hvert 3.år skal alle ansatte inn til helsekontroll hos bedriftshelsetjenesten. I 2010 utførte Follo BHT støy- og støvmålinger på ulike områder på senteret. Follo BHT tilbyr også fysioterapiassistanse ved bruk av Redcord. Redcord (slyngetrening) er en form for trening som kan hjelpe sykmeldte raskere tilbake på jobb og forebygge skader hos friske. Trening 15-20 minutter to ganger i uka kan hjelpe for eksempel vonde skuldre, hofter og nakker. I 2010 ble Redcord'en flyttet til Pelsdyrgården, noe som dessverre førte til at færre benyttet seg av den og det er lagt planer om å flytte den til reinsdyrsrommet på storfe fjøset.

Sosiale arrangementer ved SHF i 2010 var velferdstur til Fredrikstad hos Torunn Osen og julebord på Kinnsåsen.

Miljø

Senter for husdyrforsøk ble i 2003, sammen med de øvrige enhetene på NLH (UMB), sertifisert etter miljøstandarden NS-EN ISO 14001. Miljøstyringssystemet består av en felles UMB-miljøhåndbok, aktuelle driftsprosedyrer og en miljøhandlingsplan ved senteret. SHF har følgende miljøaspekter som noen av sine prioriterte områder:

- Reduksjon av total energiforbruk
- Minimere utslipp til jord, vann og luft
- Optimere bruken av plantevernmidler
- Minimere restavfallsmengden og legge til rette for kildesortering
- Planlegge og bygge et miljøvennlig nytt SHF

Senterets ledelse har ansvar for at miljøpolitikken og miljøhandlingsplanen gjøres kjent, at den integreres i senterets daglige drift. Det primære miljøansvaret ligger imidlertid hos den ansatte under utførelsen av sine arbeidsoppgaver.

Sikkerhet

Hvert år arrangeres det ulike øvelser ved senteret, enten praktiske eller teoretiske (brannvern, gjødselutslipp, HMS-kurs/førstehjelp). Dette er viktig for å vedlikeholde de innarbeidede rutinene og finne eventuelle feil/mangler ved rutinene og/eller senterets anlegg.

Hvert år gjennomføres det internkontrollrunder hvor det kontrolleres at HMS-arbeidet ved senteret følges. Eventuelle avvik får frister og midtveis i perioden tas en kort runde for å sjekke om fristene overholdes.

Kvalitetssikring

Det er utarbeidet en rekke prosedyrer og rutiner ved SHF for å ivareta kvaliteten på den daglige drift, utførelse av forsøk og for å ivareta det allerede godt innarbeida HMS-systemet. SHF følger alle krav som blir stilt gjennom KSL (kvalitetssikring i landbruket) og utfører hvert år en egenrevisjon.

9. PERSONALE

Stillinger

SHF hadde ved årsskiftet 30 stillinger, som utgjorde 29,6 årsverk, FôrTek hadde 3 stillinger.

1	Avdelingsdirektør
3	Seksjonssjefer
1	Førstekonsulent
10	Avdelingsingeniører
17	Ingeniører
1	Fagarbeider

I løpet av året har vi hatt 2 personer med lønnstilskudd fra offentlige etater. I tillegg til dette kommer: helgeavløsere, ekstrahjelp og sommerhjelper i jordbruket (for det meste studenter), som utfører totalt ca 6 årsverk. Samlet antall årsverk ved senteret inkludert FôrTek har vært om lag 38,6.

Personale

Navn	Stilling	Tilsatt	Merknad
Aarstad, Stine C.	Ingeniør	14.05.07	
Andreassen, Linda	Avd.ingeniør	09.02.04	
Bendos, Tore	Ingeniør	01.04.06	Permisjon fra 1/4
Bjørkholen, Andrine	Ingeniør	01.06.10	Sluttet 30/11 (engasj)
Braa, Anders	Ingeniør	29.05.06	
By, Anders	Ingeniør	13.10.08	
Eri, Arne	Ingeniør	06.08.79	AFP 60%
Eriksen, Maria	Ingeniør	17.08.09	
Grønlien, Ida Charlotte	Ingeniør	18.05.10	Engasjement
Halstvedt, Arve H.	Avd.ingeniør	01.05.71	
Haraldstad, Bjørn	Hjelparbeider	28.02.07	NAV
Jacobsen, Marlen	Ingeniør	20.09.07	Permisjon fra 5/10
Kinnsbekken, Ole-Andreas	Ingeniør	27.10.08	Engasjement
Kjønaas, Birgit	Ingeniør	26.02.07	Sluttet 15/10
Klouman, Agnes	Avd.ingeniør	15.03.83	
Kristiansen, Mona	Ingeniør	08.10.07	
Lazarevic, Miroslav	Ingeniør	03.03.08	
Mehl, Arnljot	Seksjonssjef	01.08.77	
Miladinovic, Dejan	Avd.ingeniør	15.08.05	
Moen, Sigbjørn	Ingeniør	01.06.98	
Mosveen, Birgitte	Seksjonssjef	01.08.07	Seksjonssjef fra 1/8-10
Myklegard, Maja	Hjelparbeider	02.01.07	NAV
Mørk, Kåre	Avd.ingeniør	01.08.91	
Nicol, Caroline	Ingeniør	09.08.10	Vikar
Nikqi, Ismet	Avd.ingeniør	01.05.05	
Nylend, Anders Erik	Ingeniør	07.07.06	
Osen, Torunn	Ingeniør	04.02.04	60% fra 1/5
Pettersen, Eirik	Ingeniør	23.10.06	
Røed, Håkon	Avd.ingeniør	28.06.99	
Sandås, Oddvar	Avd.ingeniør	18.07.62	AFP 60 %
Selmer-Olsen, Ingvar	Avd.direktør	01.05.09	
Skarra, Marianne Bratberg	Avd.ingeniør	01.11.87	Fra 17/9 (avd.ing)
Stadaas, Målfrid	Avd.ingeniør	11.05.99	Sluttet 4/10
Sørensen, Einar	Fagarbeider	15.04.78	
Vennatrø, Bjørn Olav	Ingeniør	01.05.10	
Weldon, Simon	Ingeniør	01.01.10	Fast fra 1/6
Wetlesen, Trygve	Forskningstekniker	02.09.91	
Yri,Cecilie	Avd.ingeniør	15.07.02	
Zimonja, Ozren	Seksjonssjef	01.03.07	
Østli, Liss	Førstekonsulent	14.01.80	
Øvergaard, Tor	Ingeniør	01.07.03	

Med unntak av to hjelpere som får midler fra det offentlige er samtlige betalt over SHFs budsjett og inntjening fra forsøksvirksomheten.

Personalets deltakelse i universitetets styrende og rådgivende organer

Halstvedt, Arve

Varamedlem til NTL, UMB

Mehl, Arnljot

Medlem av Arbeidsmiljøutvalget ved UMB

Medlem av Beredskapsutvalget ved UMB

Representant for UMB i Årungen ro- og padlesenter

Medlem i LMU (læringsmiljøutvalget)

Mørk, Kåre

Medlem av styret for Senter for husdyrforsk

Selmer-Olsen, Ingvar

Medlem i Universitetsdirektørens ledergruppe (UDL)

Varamedlem i Tilsettingsrådet

Skarra, Marianne Bratberg

Medlem av Beredskapsutvalget ved UMB

Innstillingsråd SHF/SKP

Styremedlem til styret i Parat UMB

Yri, Cecilie

Varamedlem til styret for Senter for husdyrforsk

Personalets studiereiser, deltakelse i kurs og seminarer

Aarstad, Stine

Bioforsk konferanse, 11. februar

Beitekurs

Hospitering Foulum, Danmark, 20. – 24. september

Andreassen, Linda

Førstehjelpskurs, 14. januar

Norsvinskolen, slaktegris, 19. – 21. januar

Fôringsseminar, Norsvin, Hamar, 26.-27. mai

Braa, Anders

Førstehjelpskurs, 14. januar

Bioforsk konferanse, 11. februar

Hospitering Foulum, Danmark, 20. – 24. september

Eriksen, Maria

Geitedagene 2010, Geiranger, 20. – 22. august

Saueklipekurs, 14. oktober

Halstvedt, Arve

Herningmessen, Danmark, 26. – 28. mars

Seniorkurs, Hadeland, 8. – 10. september

Jacobsen, Marlen

Biff kongress, Hamar, 9. – 11. februar

Kjønaas, Birgit

Førstehjelpskurs, 14. januar

Norsvinskolen, slaktegris, 19. – 21. januar

Kristiansen, Mona

Førstehjelpskurs, 14. januar
Kusignal, Kalnes, 16. februar
Nasjonalt klauskjærerkurs, Hvam, 13. – 14. oktober
Seminar on Freestall Housing for dairy cattle, 21. oktober
Brunstkurs med Karlberg, 10. november
Ungdyrsignaler, 30. november

Mehl, Arnljot

Førstehjelpskurs, 14. januar
Studietur til Foulum, Danmark, 19. april

Miladinovic, Dejan

HACCP kurs Nofima, 27.-28. oktober

Mosveen, Birgitte

Førstehjelpskurs, 14. januar
Norsvinskolen, slaktegris, 19. – 21. januar
Ku-signalkurs, Felleskjøpet/Kalnes vgs, 16. februar
Nye ledere i staten, 27. september

Mørk, Kåre

Seniorkurs, Hadeland, 8. – 10. september

Nicol, Caroline

Geitedagene 2010, Geiranger, 20. – 22. august

Nikqi, Ismet

HACCP kurs Nofima, 27.-28. oktober

Nylend, Anders

Førstehjelpskurs, 14. januar
NTL Ungdomskonferanse 23. – 25. juni
NTL-skolen trinn I. Organisasjonskunnskap, 30. august . 3. september
Hospitering Foulum, Danmark, 20. – 24. september
NTL-skolen trinn II, Forhandlingskunnskap, 17. – 19. november
Fagmøte tine, Friskere egg, Kalbakken, 7. desember

Pettersen, Eirik

Ku-byggseminar, Stjørdal, 12. – 13. januar
Førstehjelpskurs, Norsk Luftabulanse, 14. januar
Ku-signalkurs, Felleskjøpet/Kalnes vg, 16. februar
Kurs i leder og personalutvikling, NTL, tre samlinger à tre dager
Hospitering Foulum, Danmark, 20. – 24. september
Høstmøte Tine – kvigeføring og føringsstrategier, Kalbakken, 18. november
Fagmøte Tine – friskere egg, Tine Kalbakken, 7. desember

Røed, Håkon

Førstehjelpskurs, 14. januar
Bioforsk konferanse, 11. februar

Sandås, Oddvar

Norsk slaktekyllingproduksjon, Gardermoen, 9. juni

Selmer-Olsen, Ingvar

Ku-byggseminar, Stjørdal, 12.-13. januar
Førstehjelpskurs, 14. januar
Biff 2010. Kongress om storfekjøttproduksjon. Hamar, 5.-6. februar
Bioforsk-konferansen, Sarpsborg, 11. februar
Lederkurs, Lede forskjellighet. Oslo, 27. september

Skarra, Marianne Bratberg
Førstehjelpskurs, 14. januar
Norsk slaktekyllingproduksjon, Gardermoen, 9. juni

Vennatrø, Bjørn Olav
Fôringsseminar, Norsvin, Hamar, 26.-27. mai

Wetlesen, Trygve
Førstehjelpskurs, 14. januar

Yri, Cecilie
Ku-byggseminar, Stjørdal, 12. – 13. januar
Seminar; mer og bedre grovfôr, UMB, 10. februar
Biff kongress, Hamar, 9. – 11. februar

Østli, Liss
Førstehjelpskurs, 14. januar
Seminar for økonomiledere, UMB, 18. juni

Øvergård, Tor
Førstehjelpskurs, 14. januar